

STRIJDEND NEDERLAND

Het contact met de vrije wereld

BEVRIDINGSNUMMER 2e JAARGANG - No. 205
17 APRIL 1945

HERWONNEN VRIJHEID!

Wat in September een sprookje was, betooverd in zachte goeden Heftigheiten, maar werkelijk en heel verbijterend voor onze huilerende blikken in 'den nacht van komst en ellende, is nu, in de volle Lenteprijs van 1945, gekozen als een overschrijpende werkelijkheid: wij zijn vrij...! Wij zagen het naderen met toenemende spanning en nu het zoover is, nu overstroomt het ons nog die groot geluk, dat wij ons zware, zware kunnen realiseren. Vrij zijn wij! Onze kanten zijn boordvol. Vrij, geen Duitse soldatenlaars stampen meer over onze straten, geen Mussert-satelliet werpt meer de schaduw van verraad in ons midden, geen Gestapo dringt meer met terror. Vrij zijn wij! Geen strid meer in het verborgen met den vijand op de hielen, geen steekpistolen, geen grove geweldpleging en rechtsverkrachting.

Zoekend ons in de veelheid van indrukken „Strijdend Nederland“ tot zulk te maken van onze gevoelens, stekt de pen. Wat zijn woorden als voornij van een zoo groot en sterk geluk! Vreemde, blijdschap, dankbaarheid, de woorden zijn geleverd is een voor-oorlogisch gebruik, ingegeven door omstandigheden van rust en welvaart. Maar tusschen de dagen, waarin wij even lichtvaardig er mee omgingen als met de woorden: honger, gebrek, vaderlandsheide en opofferingseigenheid, liggen bijna vijf jaren van bezetting, die diepe voren hebben getrokken in den bodem van ons volkbestaan. Na vijf jaren waarin wij als schone, gekonstverste vogels ons moe vlogen tegen de lekerwonden van nationaal-socialistische overheersing, na vijf jaren waarin wij telkens opnieuw optrokken, moedzaam en verbeide, tegen het geweld, het onrecht en het indigne der nazi-ditveln, na zoveel jaren van diepgang, vinden wij deze woorden niet vastbesproken meer, zoals wij de

vrijheid niet meer vastbesproken vinden. Zoals wij sinds November 1944 een koers brood anders hebben leeren zien en eten, zoals wij plicht en trouw zijn gaan maken met andere maten dan woorden op klervereenigingen en vergaderingen, zoo zien wij nu onze vrijheid niet geheel anders oogen: een kostbaar bezit, in bloed en tranen verworven, een gave van den Hemel en dus vinden wij in ons slechts standelende dank, die waardiger omgezet wordt in de oude stichtig belevende regels van Valerius Godeschloak:

„Wilt bedes nu teeden voor God den Heere,
Hem bovend loven van besten seer,
En maken groot vras lieven Nazems eren,
Die daer nu onsen vijant staet ter seer“

Dankbaarheid is de grondtoon van onze bevrijdingstering en daarna vermengt een diepe blijdschap zich met ernst en bezinning. Blijdschap is er, die zich na den druk der bezetting en de spanning van het wachten ontlaadt in uitgrieten vreemde. Waar de één de tranen in de oogen springen, omdat het hem te machtig woest, daar jubelt de ander het van de daken. De Duitschers zijn er niet! Een zware last is van ons weggenomen. Wij kunnen het elkaar vrij toecorpen over de straat, wij kunnen er de radio bij aansluiten en „Strijdend Nederland“ kan het U in volle openbaarheid verkondigen. Onze nadenkenden, kerels die zich jaren hebben zitten verhejen in een samenwoopenden slugging, zij komen boven in een zee van vlaggen, die des terugkeer van hun vrijheid verkondigen, de illegale werkers herademten, de vras voor Arbeidseter en O.T. is weggenomen. Onze volksmacht kan zich in vrijheid ontploosen.

En Oranje koert weer! Koningin Wilhelmina, het Prinselijk Gezin met de Kinderen, Eerbiedige hulde brengen wij aan Haar, Die kloek-

moedig en getrouw aan 't eed devies zich handhaafde in deze bittere jaren, bouwend aan de vrijheid van ons land in den vreemde, leidend gevend met open oog voor vernieuwingen. Oranje en Nederland zijn één gebleven, één in historie en traditie, één in den geest van vernieuwing, die verlaagt naar den opbouw.

Terwijl wij zoo de intense vraagde van dit historisch oogenblik beleven, voelen wij tevens in de geweldige spanning van den omloop van knechtschap naar vrijheid, den ernst van wat wij meemaken.

Ieder, die deze jaren zal meebeleefde, die siddlen in den storm hecht gestaan, weet door welk een afgrood van rampspoed en ellende ons volk is gered. Hij weet, dat ons volk meer dan alle in een strijd tuschen landen, meegesleurd werd in een worsteling van geestelijken aard tegen om, God en al wat ons heilig, is aansprekende macht. Hij weet ook van den innerlijken strijd, die noodig was om als goed Christen en als goed Nederlander staande te blijven, van de geweldige krachtsinspanning en het leed, die aan dit gelukkige war voorafgingen. En van de hoopste offers!

De vrijheid is duur gekocht. Hierbij worden wij stil; onze hooften buigen zich en in de gedachten van menig een zal een lief gelast rijzen.

Velen zijn er niet. Waar zijn zij? Wat is er van hen geworden? Er komt geen antwoord. De echo van de gewerksalvo's is al lang verstorven. En vele andere namen, die ons door de gedachten flitsen, zijn opgegaan in de dattendes der concentratiekampen. In het uur der verlossing bidden wij om hun spoeligen terugkeer.

Waar zoo vraagde en ernst vermenigd worden, komt als van zelf bezinning, berenning op wat komen gaat na deze bevrijdingsdagen, op de groote taak, die wacht: den opbouw. Denkt niet, dat de bevrijding ons met ees soup leidt in een paradijs. Wie daarop zijn verwachting bouwt zal spoedig na den veragelasse een den vrijheidsboos de werkelijkheid beleven in een reeks heevige teleurstellingen. De vrijheid is een geestelijk goed, dat de voorwaarden schept voor onzen opbouw. Nu zullen wij met onze vrijheid moeten werken, nu zal moeten blijken of ons volk aan zijn vrijheid genoeg heeft om in strenge soberheid, in schamele kleeding en behuizing zich een nieuwe toekomst te scheppen? Nu zal moeten blijken of onze volkskracht in den storm sterk en gaaf is gebleven. Mogen wij thans onze opdracht verstaan, de opdracht, om met erkensing van onze gemeenschappelijke schuld ten aanzien van hantes in het verleden, in gehoortaanheid en in liefde te arbeiden aan het herstel van wat stuk geslagen werd en aan den bouw van een grenzelijk gezamenlijke, sterke gemeenschap. Wij hebben geen behoefte aan de gelijkgeschakelde „volksche gemeenschap" die men ons in de afgelopen jaren voor oogen tooverde; wij willen ons zigen begraaf in vrijheid kunnen uitdragen. Daarvoor hebben wij gestreden, maar wij kunnen ook het gemeenschappelijk gedragte land. Als dat ons dichter toe elkaar heeft gebracht, is er veel gewonnen.

In gezagsgehoortaanheid en discipline, in eedrecht en in bereidheid om elkanders lasten te dragen, gaan wij den moeiliken overgangstijd in. Gezamenlijk zullen wij hard moeten aanpakken, gezamenlijk zullen wij ons duchtig moeten oefenen in gehoortaanheid aan en voltrekte naleving van de bepalingen, die worden uitgevaardigd, voor de handhaving van orde en rust, voor den terugkeer der rechtsoekerheid en het herstel van het economisch leven.

Teleurstellingen zullen niet ontbreken, zware lasten zullen op onze schouders liggen, maar wij zullen ons in de bewoonden vrijheid sterk weten in de gebondenheid aan onze Heer, die het land van Oranje staart in „de vaart der volkeren". (Redactioneel.)

MANIFEST

van de gezamenlijke illegale organisaties in Kampen.

Na het door ons allen zoo lang verwacht historische moment van onze bevrijding is aangebroken, hebben wij, de gezamenlijke illegale verzetorganisaties hier ter plaatse, behoefte ons tot U te wenden.

Wij verklaren ons gelukkig, dat wij thans van uit de disastertats openlijk voor het voetlicht kunnen treden.

Hoewel wij ons steeds bij al onze verzetacties gedragen en geschraagd hebben gevoeld door het besef, dat wij daarmede het belang van land en volk dienden en dat van den botten afbreuk deden, voelden wij het toch als een gemis, dat wij geen direct en openlijk contact konden onderhouden met de vaderlandslevende burgerij.

Thans kan de „ondergrondse" haar sluis afwerpen en zich aan de burgerij presenteren als vertegenwoordiging van de volgende door de wettige Nederlandse Regering erkende illegale organisaties:

Knock Plotgen (K.P.)	} gelationeerd in de Neder-
Orde Dienst (O.D.)	
Raad van Verzet (R.v.V.)	Stridkrachten (N.B.S.)
Illegale Pers — Stridend Nederland (S.N.)	
Nationaal Steun Fonds (N.S.F.)	
Landelijke Organisatie voor Hulp aan Ouderdaikers (L.O.)	

Het huidige historische moment heeft bij ons allen onusprekkelijk vraagdevolle gevoelens doorn ontweken.

Onze gedachten gaan echter in de eerste plaats uit naar hen, die al stridende onze geleeders zijn overvallen. Laten wij thans gezamenlijk hun nagedachtenis eerbiedig gedenken.

Ook naar hen, die het vervallen van hun vaderlandschen plicht hebben moeten boeten met verlies van hun vrijheid en tot nu toe in gevangenis en concentratiekamp verblijf hielden, gaat evenzoet onze broederlijke sympathie uit en onze hartgrondige wensch, dat zij behouden en in goeden wetstand weer in huuse gezinnen en in ons midden mogen terugkeeren, gaat hen tegemoet.

De Kamper „ondergrondse" voelt zich gedrongen U allen met zeer grooten nadruk te verzoeken thans de grootst mogelijke orde en discipline in acht te nemen en nauwkeurig en zonder verwijf op te volgen de bevelen, die vanwege de officiele bestaursorganen worden uitgevaardigd. Het saboteeren van de voomschriften van den bezetter, waarts wij U steeds voorgingen en waartoe wij U telkens adviseerden en aanzetten, dient plaats te maken voor een ongunstig zich houden aan en een loyaal uitvoeren van de voomschriften der wettige overheid.

Ook het eigenmachtig optreden tegen N.S.B.-ers, personen, die verward hebben gepleegd of ambtenaren, die op een ongrooitoofde wijze met den bezetter of een sociaal-socialistisch bestaursorgaan hebben samen gewerkt, dient achterwege te blijven en overgelaten te worden aan daarvoor reeds ingestelde instanties.

Zorg, dat deze personen hun verdiende straf zullen

ontgaan, behoeft niet te worden gekoesterd, daar wij U de verzekering kunnen geven, dat de vereischte zuivering en sanering zullen plaats vinden.

Wij meenen ons gerechtigd te mogen achten, dit van U te verlangen, daar de Kamper verzetsbeweging in de gelukkige omstandigheid verkeert, dat zij zich in alle opzichten als representatief kan beschouwen. Niet alleen al zijn in haar alle illegale schakeringen vertegenwoordigd, doch ook alle geestelijke stroomingen komen in haar tot uitdrukking. De Kamper illegale groepen hebben onderling steeds een innig contact onderhouden en zich vereenigd in een plaatselijke commissie.

Het is deze commissie, welke zich thans geroepen gevoelt als vertegenwoordigster van de Kamper illegaliteit naar voren te treden, teneinde het huidige wettige gezag evenzeer te schragen en te steunen, als te dat van het weggevaagde gemeentebestuur heeft gesaboteerd en ondermijnd.

Het ligt in haar voornemen gedurende de periode, welke ons nog zal scheiden van een normaal functionerend politiek en economisch leven, bijeen te blijven, teneinde omtrent verschillende te treffen maatregelen desgewenscht van haar meening blij te geven.

De commissie roept U thans toe:

WEEST BEHEERSCHT, BETRACHT ORDE EN DISCIPLINE EN WEEST GEHOORZAAM AAN HET WETTIG GEZAG.

Leve de Koningin!

Leve het Vaderland!

De raad der illegaliteit te Kampen, samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende illegale organisaties:

K.P.	} gefusioneerd
O.D.	
R.v.V.	
S.N.	
N.S.P.	
L.O.	

Het gezag in den eersten overgangstijd.

Een moeilijke periode moet in gehoorzaamheid en discipline overbrugd worden.

Onze bevrijding beteekent niet, dat aanstands alle burgerrechten en vrijheden zullen worden hersteld. Er zal ook wel geen nadenkend Nederlander zijn die dit verwacht. De Duitschers zijn er uit, maar de strijd is nog niet ten einde en onze vijanden hebben overal, waar zij zich vrijwilling of verhoed terugtrekken, een chaos achtergelaten. Er moet derhalve eerst en doeltreffend worden gehandeld om in de beroering van den onkeer orde en rust te handhaven. Hoe noodlijker de toestand, waarna een bevrijde stad of een bevrijd dorp zich bevindt, hoe beter voor de Geallieerden, die de oorlogvoering voortzetten, hoe beter ook voor onszelf.

Wie handhaaft het gezag in deze eerste moeilijke periode? In dit moment van S.N. vindt men een aantal officiële bekendmakingen, die ook aldus zijn aangepakt en waarna men een antwoord op deze vraag vindt. Men leze deze publicaties even aandachtig en rustig door.

Voorop gesteld moet worden, dat zij zijn uitgevaardigd in afwachting van de komst van het Geallieerd en het Nederlandsch Militair Oorlog-

dat toetsen de bevolking en de Geallieerde autoriteiten de verbindingschakel vormt. Zoolang deze autoriteiten niet zijn gearriveerd, leven wij onder de gezagsverhoudingen, zooals deze over het geheele land plaatselijk in de illegaliteit zijn voorbereid op last van de Geallieerde autoriteiten en de Nederlandsche Regering.

De N.B.S.

Omtrent deze gezagsverhoudingen licht bekendmaking no. 1 U in. Wij staan voorloepig onder het admet bevel van de Ned. Breesche Strijdkrachten (N.B.S.), terwijl het Gemeentebestuur en de leiding der Politie met onmiddellijk ingang worden overgenomen aan personen, die het volle vertrouwen genieten, in den regel de vrede, door den bezetter ontslagen Burgemeesters en Commissarissen van Politie.

Over het ontstaan en de structuur van de N.B.S. het volgende: De Ned. Binnen Strijdkrachten zijn vanaf September 1944 over het gehele bezette gebied gevormd door samenwerking van de bestaande illegale organisaties LKP (Landelijke Knok Ploegen), OD (Ondelgest) en RvV (Raad van Vernet). Deze organisatie is gesplitst in twee deelen, al een actief militair deel, dat kan worden ingezet voor gevechtshandelingen en een deel bestemd voor orde-handhaving, zuivering en bewaking.

De N.B.S. is daaronder landelijk verdeeld in gewesten, de gewesten weer in districten, Kampen en IJsselmonden behooren tot het gewest Veluwe en vormen tezamen met Hatzen, Oldebroek, Wierap, Elburg, Doornspijk, Epe en Harde als district (district Kampen). Aan het hoofd van een gewest staat een Gewestelijk Commandant met een Gewestelijk Officier voor Civiele Zaken (GOCZ), aan het hoofd van een District een Districts-Commandant met Districts-Officier voor CZ, en aan het hoofd van een plaats een Plaatselijk Commandant met een Plaatselijk Officier voor CZ. De leden der N.B.S. zijn kenbaar aan een Oranje armband met zwarte letters „Oranje" en met een stempel der N.B.S. erop, terwijl de diverse hiërarchieën zijn voorzien van districtieven.

Bij het lezen der bekendmakingen leide men op de ondertekening. De publicaties van de Gewestelijke Commandanten zijn uitlofen en gelden voor alle gewesten van de N.B.S., die van de Districts-Commandanten uitsluitend voor het in de bekendmaking genoemde district, terwijl de bekendmakingen ondertekend door een plaatselijk commandant alleen in de betreffende plaats van kracht zijn.

De publicaties zijn gericht op tweeledig doel:

Orde-handhaving en zuivering.

De bevoegdheden voor de orde-handhaving worden ontleend aan den Staat van Beleg. In overeenstemming hiermede kunnen strenge maatregelen worden genomen tegen ieder, die de openbare orde en veiligheid is gevaar brengt.

Voor de zuivering zijn overal van te voren maatregelen getroffen, die door special ingestelde zuiveringsgroepen van de N.B.S. zullen worden uitgevoerd. Ieder eigenmachtig optreden van de bevolking is ten strengste verboden. Natuurlijk kan en moet de bevolking medewerking verlenen, door onmiddellijk meldingen over onbetrouwbare elementen, die zich aan hun gerechte straf trachten te onttrekken, op welke wijze dat ook door te geven aan de bevoegde instanties.

In Kampen is de zuiverings-actie gelogd in handen van een ondergrondse werker, die door zijn taak in de afgevoerde jaren daarmede in het bijzonder vertrouwd is gemaakt. De leden van de zuiverings-actie hier te stede zijn kenbaar aan een tweeledig armband met de letters ZAD.

De zuiverings-actie is in Kampen direct met een tweeledig doel georganiseerd. Zij omvat al niet alleen het optreden tegen de politiek onbetrouwbare elementen, maar bovendien tegen degenen, die zich aan economische misdrijven hebben schuldig gemaakt. De medewerking wordt ingeroepen van de burgers, die door middel van aangifte-formulieren in de gelegenheid wordt gesteld gevorderde beschuldigingen ter kennis van de zuiverings-organisatie te brengen. Het spreekt vanzelf, dat deze aangifte zelf overvoeren en nauwkeurig dient te geschieden en in geen geval smetten.

Alles medewerking noodzakelijk.

Wij roepen tenslotte de geheele bevolking van de bevoegde plaatsen op om door woord en daad bij te dragen tot een spoedig herstel van een ordelijk burgerleven. Hiervoor zijn in de zette plaats

volmaakte geheimzamenheid en discipline noodzakelijk, ook wanneer men het niet altijd met de genoemde maatregelen eens is. Men bedenke, dat het gehele voorloopige gezagsapparaat illegaal is opgebouwd onder strengste geheimhouding en vertrouwde omstandigheden, en dat thans geheim moet worden met de tassen die er zijn. Er moet veel geheimzamenheid worden, maar er is aanpak.

Helpt daarom opbouwend mede en slaat de handen eens en met ons voorloopig gezag datzen moedigen tijd te overbruggen. Leek uw diensten onmiddellijk beschikbaar, wanneer er een beroep op U wordt gedaan, zooals bijv. de N.B.S. te Kampen doet voor hulpkrachten ten aflossing van verschillende diensten. Er is veel werk aan den winkel, waarbij Nederlandse vrouwen en mannen zich ver dienstelijk kunnen maken.

Bevrijd Nederland rekent op U!

BEKENDMAKING No. 1

Zoolang geen ander wettig gezag is ingesteld en in leide aanwezig is, staat het thans bevrjete gebied onder militair bewind, behorend in de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten - N.B.S.

De N.B.S. handhaven zoowel ten behoeve der geallieerde oorlogsovereenkomsten als in het belang der burgerij rust en orde, desnoede met geweld van wapenen.

Te dien einde worden het gemeentelijk bestuur en de leiding der politie toevertrouwd aan personen, die zonder eening bewaar door een ieder kunnen worden aanvaard, terwijl hiernaar niet op een onredelijke beroeping wordt voornit geloopt. De namen van deze functionarissen worden nader bekend gemaakt.

Ter verzekering van de goede werking der openbare diensten heeft het gehele overheidsperoneel op zijn post te blijven, voornover niet aan iemand afzonderlijk anders wordt bevolen. Leve de Koningen! Leve het Vaderland!

*De Gewestelijk Commandant der N.B.S.
De Gewestelijk Officier voor Civiele Zaken
der N.B.S.*

BEKENDMAKING No. 2.

Het is een ieder verboden te renigerlei vorme eigennachtig represailles te nemen tegen landverraderlijke of onvaderlandslievende elementen. Dit moet worden overgelaten aan het wettig gezag.

Deze voorschriften zullen zoo noodig met geweld van wapenen worden gehandhaafd.

*De Gewestelijk Commandant der N.B.S.
De Gewestelijk Officier voor Civiele Zaken
der N.B.S.*

BEKENDMAKING No. 3.

In de geëvacueerde gebieden heerscht tengevolge van het oedloggeweld en de Duitse plundersingen en vernielingen een volkomen gebrek aan voedsel, drinkwater, gas, electriciteit, brandstof, telefoonverbindingen, landliche verzorging enz. enz., terwijl huizaad, bodden en eotgeriet in de meeste huizen niet meer aanwezig zijn.

Op grond hiervan en door de aanwezigheid van landmijnen en explosieve projectielen, zou een openblikkelijke terugkeer der bevolking leiden tot onhoudbare toestanden en het uitbreken van epidemieën. Ook zou de ordehandhaving onmogelijk worden, zoodat hetgeen door den vijand gespaard werd in handen van plundersers zoo kunnen vallen.

De geëvacueerde gebieden zijn derhalve afgesloten en de bevolking zal geleidelijk terugkeren. Zoo spoedig mogelijk zal worden bekendgemaakt, op welke wijze tegemoet zal worden gekomen aan het beginspelijk verlangen van bijna iedereen evasie om zelf te onderzoeken wat er van zijn bezittingen overgebleven is.

De volgende maatregelen zullen zoo noodig met kracht van wapenen gehandhaafd worden:

1. Het geëvacueerde gebied is slechts met bijzondere schriftelijke vergunning toegankelijk.
2. Geëvacueerden dienen op hun huidige verblijfplaats te blijven.
  - a. Zij mogen niet naar hun haarbuden terugkeren, behoudens vergunning van het militair gezag.
  - b. Zij mogen zich niet elders vestigen of een andere verblijfplaats betrekken.
  - c. Hun gastheeren en hun gasterouwen mogen hen niet wegjagen.
  - d. Niemand mag andere geëvacueerden opnemen, dan hen, die eerst thans aan de maatregel van evacuatie onderworpen zijn geworden. Alles behoudens een vergunning van den burgemeester.
3. In het gebied ten Zuiden van den lijn Dieren, Berbeek, Loenen (Gld.), Woeste Hoeve, Hoenderloo, Otterloo, Lunteren, Scherpenzeel, Woudenberg, Doorn, Wijk bij Duursche en ten Noorden van de afmeting van de oostzijde gebieden is het verboden.
  - a. Voor hen, die daar hun woonplaats of verblijfplaats hebben, dat gebied te verlaten.
  - b. Voor hen, die daarbuiten hun woonplaats of verblijfplaats hebben, dat gebied te betreden.

Als straf- en ordemaatregelen gelden voorts intrenning en terugjening op de ranglijst der orrag te voeren burgerbevolking.

*De G.C. der N.B.S.
De G.O.C.Z. der N.B.S.*

BEKENDMAKING No. 4.

Als Districts-Commandant der N.B.S. over de plaatsen Kampen, IJsselstein, Hattum, Oudebroek, Westerv. Elburg, Doornspijk, Epe en Heerde, treedt op de heer J. Vos, wiens bureau gevestigd is te Kampen, bureau Gemeentewerken.

Als Districts-Officier voor Civiele Zaken der N.B.S. treedt op de heer H. Bakker, wiens bureau gevestigd is te Kampen, in het Stadhuus.

*De Districts-Commandant der N.B.S.
De Districts-Officier voor Civiele Zaken
der N.B.S. (district Kampen).*

BEKENDMAKING No. 5.

Men bedenke dat zoolang de Staat van Beleg heerscht, een ieder verplicht is zich onmiddellijk te gedragen naar de aanwijzingen en bevelen van personen, die van de N.B.S. deel uitmaken en zich onderscheiden door ornie herkenningsteken, met het woord „Ornie" er op.

Aan lichtgevaar stellen zich bloot zij, die:

- a. het aanroepen van wachters en patroonlief cobanwood laten;
- b. niet voldoen aan de bevelen, welke door wachters en commandanten worden gegeven;
- c. geen gehoor geven aan aanwijzingen door de bevoegde autoriteiten;
- d. tegenwoordig zijn bij verzamelingen en ophopen.

Het bestaande verbod om tusschen 22 en 5 uur in de open lucht te verblijven, blijft tot nadere aankondiging van kracht. De door de Duitse instanties afgegeven zoogenaamde „nachtvergunningen" blijven voorloopig slechts gelden voor personen, die in het belang der voedselvoorziening werkzaam zijn. Gemeend verbod is niet van toepassing op leden van de N.B.S., mits voorzien van het herkenningsteken.

De Districts-Commandant der N.B.S., district Kampen.

PROCLAMATIE

KAMPEN, 17 April 1945.

AAN DE BURGERIJ.

Voor velen betekent de bevrijding het einde Uwer grootste nooden. Aan anderen hebben oorlog en bezetting onherstelbaar leed gebracht. Nederland is nog niet geheel vrij. Duzenden landgenooten zijn nog in kerkers of kampen opgesloten of leven in slavernij. Denk toch aan Nederlands-Indië. Nog is ons land in oorlog.

Geef blijk van begrip voor dit alles. Wees dankbaar voor onze bevrijding en geef op passende wijze ating aan Uw vreemde. Dat is geen gebod, geen gejaol.
Leve de Koningin! Leve het Vaderland!

De Gewestelijk Commandant der N.B.S.

PUBLICATIE DISTRIBUTIE.

Ter bevordering van een goede distributie van levensmiddelen en andere goederen, wordt het navolgende bekend gemaakt:

De huidige distributie-voorschriften blijven van kracht.

Het leveren van producten:

Met name wordt nadrukkelijk gewezen op de verplichting tot levering:

- door **verhouders van melk** aan de melkfabrieken, van **vee** aan den Agent van den Prov. Voedselcommissaris;
- door **landbouwers van bodemproducten** aan den Agent van den Prov. Voedselcommissaris;
- door **tuinbouwers van tuinbouwproducten** aan de Coöp. Verleijvereniging;
- door **vischers van visch**, volgens aanwijzingen van den Agent van de Vischerij-centrale.

Verplichte levering aan andere instanties wordt alleen bij officiële publicatie bekend gemaakt.

Het distribueren van goederen:

De bevoorrading van grossiers en detaillisten geschiedt alleen tegen de gebruikelijke verzameltoewijzingen en andere coupons.
Noodelijke afwijkingen van de voorschriften worden officieel ter kennis gebracht.
Het afleveren van distributiegoederen door detaillisten en het betrekken van distributiegoederen door het publiek geschieden alleen tegen de daarvoor aangewezen en geldig verklaarde bonen van de distributie-soofkaarten.

Prijsbeheersching.

De Wet op de Prijsbeheersching blijft van kracht.

Winkelsluiting.

De Winkelsluitingwet blijft van kracht. Wijziging van de Winkelsluitingwet wordt alleen bij officiële publicatie bekend gemaakt.

Centrale Keuken.

Het betrekken van warm voedsel van de Centrale Keuken wordt bij afzonderlijke publicatie geregeld.

Een ieder wordt er met den meesten ernst opgewezen, dat thans zijn nationale plicht hem gebiedt de distributie-voorschriften ten volle na te leven en de uitvoering daarvan te bevorderen. Niet naleving daarvan zal streng worden gestraft.

De Districtalider van den Distributiesdienst, district Kampen.

Na de macht van de Duitse bezetting is gefinancierd, terwijl op het oogenblik noch het wettig Nederlandsch, noch het Militair Geallieerd gezag ter plaatse aanwezig zijn, wordt, in afwachting van hun komst, het gezag in onze gemeente waargenomen door het wettig gemeentebestuur, onder toezicht van het nu reeds aanwezige officieel, militair apparaat: de Nederlandse Binnenlandsche Strijdkrachten (N.B.S.).

Er heerscht dus een toestand, die verpleken kan worden met dien van den Staat van Beleg voor de Duitse bezetting. Het burgerlijk bestuur is verantwoordelijk voor het handhaven van rust en orde en voor het functioneeren van de belangrijkste openbare diensten: de N.B.S. echter treedt hierbij steunend op — desnoods met wapengeweld — en heeft daarvoor trils de meest verstrekkende bevoegdheden, zoals die voortvloeien uit het staatsrecht.

Het burgerlijk bestuur wordt tijdens deze overgangperiode waargenomen door:

den Heer H. M. Oldenbol, Burgemeester,
den Heer W. F. O. van der Drift, Comm. van Politie,
den Heer H. Bakker, Gemeentesecretaris,
met de aan hen toegevoegde ambtenaren, voor toever deze tijds de betering hebben getoond goede Nederlanders te zijn.

De Nederlandse Binnenlandsche Strijdkrachten worden te Kampen vertegenwoordigd door:

den Plaatselijk Commandant, den Heer Ir J. W. Harmsen,
en den Officier voor Civiele Zaken,
den Heer W. H. de Boer.

Het Gemeentebestuur en de N.B.S. roepen allen op om door een hulpvaardig en zelfopofferend optreden en door het zich onthouden van elke onredenvoering er toe bij te dragen deze hoopvolle, doch nog zeer moeilijke periode te overbruggen.

Laten onze wettige Regering en de Geallieerde legers Kampen samtoeds in een toestand aantreffen, onze stad waardig.

Helpe allen mede!

Namens het plaatselijk Gezag.

Ir J. W. Harmsen, Commandant N.B.S.
H. M. Oldenbol, Burgemeester.

OPROEP!

N.B.S.-COMMANDO KAMPEN.

Na het uit der bevrijding heeft gelagen, worden alle mannelijke personen ouder dan 20 jaar, die zich bij de N.B.S. willen aansluiten, opgeroepen zich oaverwijd aan te melden bij de aansluitingsbonussen, waarvan de plaatsen neder worden bekend gemaakt.

Er is nog veel werk te verrichten in de komende dagen. Ik reken dus op Uw hulp.

De Plaatselijk Commandant van de N.B.S. Kampen.

BUREAUX TE KAMPEN.

Het bureau van het commando Kampen der N.B.S. is gevestigd in de Vloedijk-kazerne waar ook het Districtscommando is ondergebracht; het gemeentebestuur vindt men op het Stadhuis en de Chef der Politie, alsmede de Commandant der Zetveringsactie zetelen op het Politiebureau.

OPROEP ZUIVERINGSACTIE (N.B.S. COMMANDO KAMPEN)

Burgers van Kampen.

De Commandant van de zuiveringsactie (Z.A.) roept de bevolking van Kampen op tot volledige medewerking aan de uitvoering van deze actie, die reeds is ingezet.

Hij heeft de uitvoering opgedragen aan degenen, die het onderscheidingsteken Z.A.D. (Dienst van de Z.A.) op den arm dragen.

Wie personen verbergt, die door de Z.A.D. gezocht worden, zal zeer streng gestraft worden volgens staatsrecht.

Ieder heeft het **RECHT** en den **PLICHT** aangifte te doen van de namen van hen, die zich in den bezettingstijd misdrijven hebben door een landverraderlijke houding, hetzij door het verraden van goede vaderlanders, hetzij anderszins door hun politieke houding en omgang.

Deze aangifte moet geschieden op de daartoe speciaal gedrukte formulieren, die tegen betaling van 10 cts verkrijgbaar zijn aan het politiebureau. Zij moeten worden voorzien van naam, adres en handtekening van degenen, die de aanklacht indient en alle beschikbare gegevens bevatten omtrent den beschuldigde.

Aanklachten, die lijken op opzettelijk vervalscht gegeven te berusten, worden gestraft.

Overigens dient de bevolking zich geheel te onthouden van persoonlijk ingrijpen. Overmeding hiervan zal zeer streng gestraft worden. De Commandant der Zuiveringsactie.

HET BESTUUR IN IJSSELMUIDEN.

De district-commandant der N.B.S. in het district Kampen deelt ons mede, dat het voordoopij bestuur in IJsselmuiden wordt uitgeoefend door den heer G. Londa als Plaatselijk Commandant tevens Plaatselijk Officier voor Civiele Zaken der N.B.S. en dan loco-burgemeester des heer G. A. van Bogden, bureau: Gemeenteraats, Nieuwe weg.

Als tijdelijk Commandant der Politie treedt op:

J. F. den Besten, hoofd-wachtmeester der marsschouwen.

Onze Persplannen.

Aan de lezers.

Zoo is dan de groote dag, zoo lang verwacht, zoo vurig afgebedes, gekomen. „Strijdend Nederland“ treedt nu te voorschijn uit de nevelen der illegaliteit en niet de bekroning van het werk, waarvoor ook zij heeft gestreden: de bevrijding van ons vaderland. De vijand wordt verslagen, het jak van het nationaal-socialisme verbroken! De taak van „Strijdend Nederland“ — de verzetsgeest in ons gewest levendig te houden en aan te kweken en voorlichting te geven over het oorlogsverloop — is verricht. De feestelijk bevestigingsnummer tot de vlag op het voltooid geboort. Nu is het afgeloopen en behoort „Strijdend Nederland“ tot de historie. Neen, nog niet! De vlag op het huis betekent niet, dat de

arbeid klaar is. Dan immers moet de afwerking nog komen. „Strijdend Nederland“ heeft onder gebed en zussen, angst en dreiging vaak haar taak verricht. De verzetsgeest is levendig gebouwd en bevoerdend, maar nu komt de volledige afwerking van het arbeidsplan: al in den moeilijksten overgangstijd ons volk open en eerlijk voor te lichten, raad te geven, te waarschuwen en iedien noodig te maken met slechts één doel: den terugkeer naar den normalen levensgang onder het wettige Nederlandsche Gezag te bevoederen en in ons volk een positieve gezindheid aan te kweken, waarin de krachten voortkomen voor den opbouw.

Daarom heeft de redactie, lang voor drieën blieden dag, reeds besloten, gedurende drie maanden na den dag der bevrijding „Strijdend Nederland“ te blijven uitgeven en aldus den moeilijksten tijd te overbruggen. De Christelijke en nationale toon, die „S.N.“ steeds aangehouden heeft, zal dus ook in de volgende nummers geboord worden, zonder dat wij ons blad aan een bepaalde partijgroepering willen binden. Tot haar verschijning is „S.N.“ gemachtigd bij het zgn. Persbevel d.d. 5 September 1944, waarbij bepaald wordt, dat voorlopig in bevrind Nederland slechts die bladen mogen verschijnen, welke of tegen de bepalingen van den bezetter in als (illegaal) nieuwblad of tijdschrift regelmatig zijn verschenen, of op laat van den bezetter voor 1 Januari 1943 zijn opgeheven.

Verscheen ons blad voorheen op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag, ook nu willen wij deze verschijningsdagen handhaven, terwijl zoo noodig misschien de regulatierige verschijning door extra bulletins zullen worden vervoerd. Ward echter ons blad voorteen gesteesd, in de komende maanden zal het worden gedrukt, en konden we voorteen om veiligheidsredenen slechts een zeer beperkt aantal abonnementen uitgeven, de oplage is nu vervoerd op 5000 exemplaren voor een verspreidingsgebied van Elburg over Kampen tot Volterhove. Was voorheen ons blad duur te worden, nu, door de grotere oplage, week het postkoop. Voor een Nederlandsches rijksdaalder kunt ge „Strijdend Nederland“ drie maanden lezen. Toch hebben we graag, dat U overbetaalt, omdat wij ook nu willen doen, wat wij altijd deden, nl. de inkomsten ter beschikking stellen van de beoeltingen in des illegals (nu legals) zin, na afrek van de beslot noodzakelijke rekosten. Konden we in den bezettingstijd geen boekhouding voeren, nu zullen wij dit wel doen en al en toe verantwoording door middel van een controle afleggen.

Met het Kamper Nieuwsblad, dat ingevolge het Persbevel eveneens onmiddellijk weer mag verschijnen, hebben wij een accord getroffen. Voorop sta, dat „Strijdend Nederland“ steeds volkomen los heeft gezeten van het Kamper Nieuwsblad en ook daarvan in de komende maanden, wat inhoud betreft, los zal staan. Het Kamper Nieuwsblad heeft echter haar bureau op Oudestraat 65 behalve voor eigen werkzaamheden, ook ter beschikking gesteld van „Strijdend Nederland“ en de dagelijkse berichtgeving op de nieuwsborden, op bulletins en via den hoofdperker wordt door beide bladen in onderlinge samenwerking vervoerd.

Wie derhalve de redactie van „Strijdend Nederland“ wil bereiken, vervoege zich op het bureau Oudestraat 65. Ook is daar gelegenheid — tot een zeker aantal — zich als abonné voor drie maanden op te geven. Met allerlei berichten in den zin van „Houd door een Tommy overreden“ o.i.d. valle men ons niet leutig. Ook heeft zoo weinig mogelijk ingezonden stukken. Wij beginnen pas. Daervoegen staat voor alle wettige Gezagdragers onze kriften steeds open. Wij hopen tenlotte, dat de liefde en de achting, die „Strijdend Nederland“ in dit gewest steeds van de bevolking mocht ondervinden, ook bij den verdieren verschijningsduur haar werk zal dragen. Voor God, Koningin en Vaderland!

Strijdend Nederland.
Algemeene Organisatie.

Burgemeester Oldenhof groet bevrijd Kampen.

Waarde Stadgenooten.

Radio-Oranje heeft ons denijds medegedeeld, dat in het bevrijde Nederland slechts die communisten zullen mogen verschijnen, welke of vóór 1 Januari 1943 waren opgeheven.

Of voortzetting zijn van de n.g. „illegale pers“.

In deze laatste kwaliteiten verscheen nu dit bevrijdingsnummer van „Strijdend Nederland“, het orgaan, dat den nieuwsberechtigden in Kampen en omgeving vertoogde, toen de inlevering van radiotoestellen aan de verspreiding van het betrouwbare nieuws veel schade had gedaan.

De onwettige pers is nu dus wettig geworden. Ze trooft nu het daster in het licht: de periode van ondergrondse arbeid is afgelopen.

Het was een periode van spanning en van gevechten. „Strijdend Nederland“ verscheen, met alle andere illegale bladen, den hartelijken dank van alle goede Nederlanders voor de voorlichting, die hij in moeizame tijden bood.

Hij gaf de noodige correctie op de leugenpropaganda van Goebbels.

Hij droeg er toe bij de menschen in evenwicht en den verzetgeest levendig te houden.

Een broodsodijg werk.

Hulde aan hen, die de hierna verbonden miso's vrijwillig op zich namen! ...

Het doet mij veel genoegen, dat „Strijdend Nederland“ in dit nummer eenige minuten te mijner beschikking stelt.

Indertijd moesten mijn vrouw en ik via de kassa, n.l. in een bescheiden advertentie in 't Kampen Nieuwsblad afscheid van U nemen.

Zelfs dit was den betuttelenden machthebbers nog te gattig de redactie moest er voer op 't mijne komen! Gaarne wil ik nu ook door middel van de plaatselijke pers het contact met Kampen opnieuw leggen.

Het werd in het voorjaar van 1942 verboden, toen ik achtervolgers onzaligen en verlaten werd. Ik mocht nu van U „distancieren“. Wij waren samen niet langer vertrouwd.

Toch bleef er nog wel eenige wederzijdse verkenning-activiteit. In mijn schietruit geschreven missieven kreeg ik van tijd tot tijd bezoek van goede bekenden. En aan hoerposten in de stad ontbeek het mij niet. Zoo hield ik toch nog voeling met de gemeente, welke burgemeester ik krachtens de mij door Hans Magnus de Koning verhaalde aanstelling was en bleef.

Na de vloed van ons erf is verdreven, kan ik mijn werk weer voortzetten. Ik doe dat met dank aan God en met blijdschap. Met dank aan God, omdat Hij Kampen niet in het oorlog-

geweld deed ten onder gaan, het leven van mij en de mijnen spaarde en ons ook tijdens de verbanning vele zegenogen schook, mede ons toevloeiend door de vriendelijke tongen van menschen. — Ook met blijdschap neem ik opnieuw deel aan het bestaan der gemeente Kampen. Dit werk heeft de liefde van mijn hart onverzwakt behouden. En evenals vroeger zie ik Kampen als een zeer aantrekkelijk arbeidsveld. Een gemeente met een rijk verleden en — alles wijst er op — een grootse toekomst. Een gemeente, die mij in het verleden steeds de gelegenheid bood tot vruchtbare samenwerking, zowel in als buiten den Raad.

Ongewild zal die harmonieuse coöperatie ook in de nieuwe aera bij alle staatkundig en kerkelijk verschil mogelijk, blijven. De brechting door den vijand heeft de banden versterkt tusschen allen die het vaderland trouw bleven.

En is daarmee niet de basis gelegd voor een periode van productieven wederopbouw-werk in een geest van saamhorigheid en vertrouwen? ...

Bij mijn terugkeer in Kampen vind ik niet alles bij het oude.

Velen zijn heringegaan; het aantal ledige plaatsen is niet gering. Voortsouwer zij het openbare gemeentelike leven waren bezocht, hoop ik hen elders te gedenken.

Maar in „Strijdend Nederland“ mag een woord over hen die vielen in den strijd om ons volksbestaan niet ontbreken.

Daarom herinner ik met dank en met verbod aan hen die hun leven lieten in de Meidagen van 1940, aan hen die omkwamen bij de verdediging van Ned. Oost-Indië, aan hen, die tijdens of na hun opsluiting in concentratiekampen ten gevolge van het daar aangedane leed bezweken, en aan hen die op andere wijze op het humanitaire front vielen.

Ik wil geen namen noemen, omdat de gegevens, waarover ik hier beschik, onvolledig zijn.

Een uitnodiging moge ik echter maken — zonder aan de verdiensten van anderen te knijf te doen — voor Hilbert van Dijk, wiens werk in de illegale actie van veel meer dan plaatselijke betekenis is geweest.

door zijn groot aandeel in de landelijke organisatie van de K.P.'s (Krook Floegen). In 't Augustus-nummer van „Trouw“ wordt zijn sacerdienst en die van zijn makkers aldus geëerd:

„Naarwijze weder zwaar dan door den dood van onze medewerkers werden wij getroffen door het verlies van 10 dappere vaderlandsliefen die ten delfte sneuvelden bij een delfte doodsgehoort werden na een moedigen overval op het Huis van Bewaring te

Welkom!

Het doet een genoegen den lezers van „Strijdend Nederland“ hierbij te kunnen aanbieden een artikel van onzen Burgemeester H. M. Oldenhof, als eerste kennismaking van den hand menschen hem, dien wij erkennen als den wettigen drager ten plaatse, van het burgerlijk gezag namens H. M.'s regering en de burgers van Kampen.

Wij achten dit een voorrecht. Burgemeester Oldenhof heeft reeds vroeg ingezien, dat het eenigzins was als goed Nederlander en als Christen knijf met de bezittende macht samen te werken, nadus deze hadde versierde, die in flagranten strijd waren met het Landbouwtijdschrift, en begin de nationaal-socialistische leer aan de bevolking op te dragen. Een principieel gevoelsverval protest tegen gedwongen wijziging van instellingen, ontleend aan het Oorlogsrecht, voorde voor dat bezitter een directe aansprijding kon te ontstaan en ... te verbeteren.

Thans waren wij te spreken tusschen de gansche burgers, die om haar herstelling jebeld, als wij Burgemeester Oldenhof met zijn gezin weer van gansche harte binnen de poorten van Kampen verwelkomen en hem de verzekering geven van ons ongebroken vertrouwen in zijn gezin. Hoe eerder Burgemeester Oldenhof zijn ambtstiel weer inneemt, hoe eerder hij de laatste sporen van het wettelijk en vaderlandelijk beleid van zijn voorganger voortgezet vernieuwt, hoe liever het ons is.

Burgemeester, moge Uw terugkeer in Kampen onder Gods zegen een lange, alleszins gelukkige en voorspoedige arbeidsperiode inhouden.

Red. „S. N.“

door zijn groot aandeel in de landelijke organisatie van de K.P.'s (Krook Floegen). In 't Augustus-nummer van „Trouw“ wordt zijn sacerdienst en die van zijn makkers aldus geëerd:

„Naarwijze weder zwaar dan door den dood van onze medewerkers werden wij getroffen door het verlies van 10 dappere vaderlandsliefen die ten delfte sneuvelden bij een delfte doodsgehoort werden na een moedigen overval op het Huis van Bewaring te

Amsterdam op 15 Juli 41. Onder leiding van Johannes Post en Hilbert van Dijk hadden deze mannen een overval op twee gevecht om een groot aantal gevangenen, wier leven gevaar liep, te bevrijden. Het plan werd vernield. Een hevige voorgevecht was het gevolg van Nederlandse pistolen tegen Duitse machinegeweren. 10 Duitschers sneuvelden, 6 of 7 der onzen wisten door den vijand heen te breken en te ontkomen. Een dapper ondersening, dapper zoowel om de koersheid van het plan als om de kloekheid bij den strijd, betreft de Duitcher als een lulle overval.

Ons volk schiet wete van die mannen der voorpagina, wat Post, van Dijk en hun dappere vrienden heeft gedreven. Het antwoord moet luiden: Zij hadden een scherp inzicht in den geestelijken aard van dezen oorlog. Zij namen den als een deel van den strijd tusschen God en den boose. En daarom kozen zij paus. In dien oorlog hebben zij al hun talen en kwaliteiten, hun bestaan zelf volledig ter beschikking gesteld. Het woord kan niet afgenomen, zij gaven het vrijwillig, toen zij de risico's van het ondergrondse verzet kozen. Zij voelden hun roeping. In het vervallen van die roeping zijn zij gevallen.

Mede uit hun bloed bloeit eens het herboren Nederland op!

Sterke God de nagelaten betrekkingen.

En hoe is het gegaan met onze Joodische ingezetenen? Van de meesten weet ik het niet. Mogen er velen tot ons terugkeren, ontsnapt aan den greep van de bloeddorstige gewelddadigen. Dezelfde wensich vervult ons ten opzichte van allen, die nu nog als gevangenen of geïnterneerden in 's vijands hand zijn.

***

Hoewel dit blad plaatselijk is georiënteerd, wil het de gebeurtenissen toch ook in breder verband bezien. Het hoofd-artikel heeft daarvan al getuigenis afgelegd.

Deze wijders blik is ook heel noodig.

Waar het gaat uiteindelijk niet om de vrijmaking van Kampen, maar om de bevrijding van Nederland.

We sluiten ons niet op in den gemeentelijken kring.

Met deernis denken we aan de miljoenen landgenooten in het westen en in het centrum van ons land, die op dit oogenblik nog broodsgedrukt hebben en voor wie de nood met den dag stijgt.

We men met spanning uit naar en we bidden om het spoedige beest van de Nazis in haar geheel. Dat totale beest zal haar bekromping vinden in de terugkeer van onze wettige Overheid, van Haer Majestät de Koningin en Haer Huis!

Radio-America zet ons op: „de dag van den terugkeer van de Koningin zal een triomfslag voor Nederland zijn". Een triomfslag zal het ook zijn voor Kampen.

Welke veranderingen ons staatsgebouw in den komende tijd ook zal mogen ondergaan, de constitutioneele monarchie zal eindelijk blijven bestaan. Deze staatsvorm is beproefd gebleken. De Kroon is ook in deze oorlogjaren geen ornament geweest, maar symbool van vaderlandche eenheid, van kracht en van onafhankelijkheidszin.

Leve de Koningin!

***

De Gemeente-Secretaris van Elene, verstandig als 100 vele collega's van lateres tijd, heeft destijds met een paar nachtere woorden een lueraal oproep in de plaats zijner inwoning gedrupt. Hij drong er op aan om niets onbedacht te doen. Hij herinnerde er aan, dat de rechtaligen roeden woorden geboden en dat geschillen in een wettelijke vergadering roeden worden beslecht. (Handelingen 19 : 23-40).

Ook hier in Nederland zullen rechtaligen woorden gehouden. En lang zullen de „wettelijke vergaderingen" niet op zich laten wachten. Dat is 100 zeker als tweemaal twee vier is. Een van de grootste zegeningen van de bevrijding is, dat de rechtsoede is hersteld. We hoeven niet zelf voor rechter te spelen. En we mogen dat ook niet. Het oordeel de noodzakelijke afrekening, laten we aan het bevoegde getag over. En dan komt het ook in orde.

Het uitstekende voorbereidende werk van onze Regering, die speciale wetboeken samensnelde voor de bestraffing van landverraders en van hen, die hielden met den vijand, moet er borg voor.

We werpen geen schaduw op de feestvreugde door rechtloze optreden.

***

In het Nieuwjaarsnummer van het Kampen Nieuwsblad van 1941 gaf de enkele indrukken over den bestraffingstijd.

Ik besluit met een aanhaling uit het gebied van Mozes, den man God:

„Verblijd ons naar de dagen in welke Gij ons verdrukt hebt, naar de jaren in welke wij het kwaad hebben gezien". (Psalm 90 : 15).

De gebel is verhoord.

Daarom sprek en ieder in zijn hart aldus:

„De Heere zij gelooft, Die ons in luane handen niet (voorgeeft) heeft overgelovert tot een roof.

„Onze ziel is ontkomen als een vogel uit de strik des „voegevangens: de strik is gebroken en wij zijn ontkomen.

„Onze help is in den Naam der Heeren, die beest en „aarde gemaakt heeft". (Psalm 124 : 6-8).

H. M. OLDENHOF.

HOLLAND HERREZEN!

Weer ging September uit door Hollands lage landen, weer viel het loof zijn wegen ten tagg, nog wachtte waarloos 't wolk den luunen strijd met den titan en wroeg zijn wreede handen.

O, Vaderland, hoe lief ten vijftien male de zoover weer een bol van zonners oogst en achen, hoe sleude hij uit landen en uit stad en zoover naar zijn rijk, waar zich de vele

schon van den ondegang om lurcht en thone woud, waar steden vlienden en waar kathedralen vespigen, wij er nog de tale van het bedrog het oordeel wedersteed.

En krijg en hongre bonden op de velden kan rijk schoven voor de schaven van den dood, mijn Nederland — hoe tag Uw akker rood door 't koersbaar bloed van Uw gevallen helden.

O, Vaderland, hoe is na van'loos beiden van wettig jaar 't groep door God gebod en vaert Hij U door de almacht van Zijn Woord tot deren dag uit Uw zoo bitter lijden.

Vrij is Uw land! Vrij! — de gewelddadigen door de adem van Zijn mond uit Hollands bod verdrant, op Hollands heuten Hollands vree van! Knield voor Zijn troon, gaet op tot Zijn altaren,

en Uw Verre door 't Heeren sterke hand teruggekeerd is in Haer regement, look gij Zijn Naam en heldt en erkent Zijn goedheid, volk van Nederland!

O, Vaderland, daar ope zoovle dooden in deze jaren uit U heengegion, Zij hebben het 't gebod van den titan weerstaan en voor Uw heil hun leven hen geboden.

En als ge Uw vreugde vree in juchende landouwen voor 't lands herrijen en den nieuwen morgenstond, gedenkt hen, die geraad zijn in Uw grond, voor Holland's eer tot in den dood gezwon.

O, volk van Holland, hoer... van vree totren zingot weer kloeken over 't rood en wit en blauw van Hollands steden, die, hun Koningin gezwon, door 't vijands psalen niet ten ondes gingot.

De leere straat haer schaven op Uw landen, de bloesem knooet de zege na den strijd, Holland, mijn Holland — Zie, een nieuwe tijd roept tot den arbeid U van hart en handen!

Druckery Zelfman - Kampen